

ЯЦЕНКО М. А.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри соціальних теорій, кандидат соціологічних наук

РІВНІ НАКОПИЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Категорія «соціальний капітал» є відносно молодого, яка з'явилась близько ста років тому. У 1916 році його ввів Лід Джадсон Ханіфан. Ханіфан дійшов висновку про необхідність виховання доброї волі, братерства, симпатії один до одного і вміння налагоджувати соціальні відносини між людьми, які утворюють соціальну одиницю.

У 60–80-ті роках ХХ століття почалися активні спроби розвитку теорії соціального капіталу як самостійного наукового напрямку. Значний внесок у розвиток теорії соціального капіталу зробили П. Бурд'є, Дж. Коулман, Р. Патнем.

П'єр Бурд'є розуміє під соціальним капіталом «ресурси, які засновані на родинних відносинах та відносинах у групі членства» [1, 26].

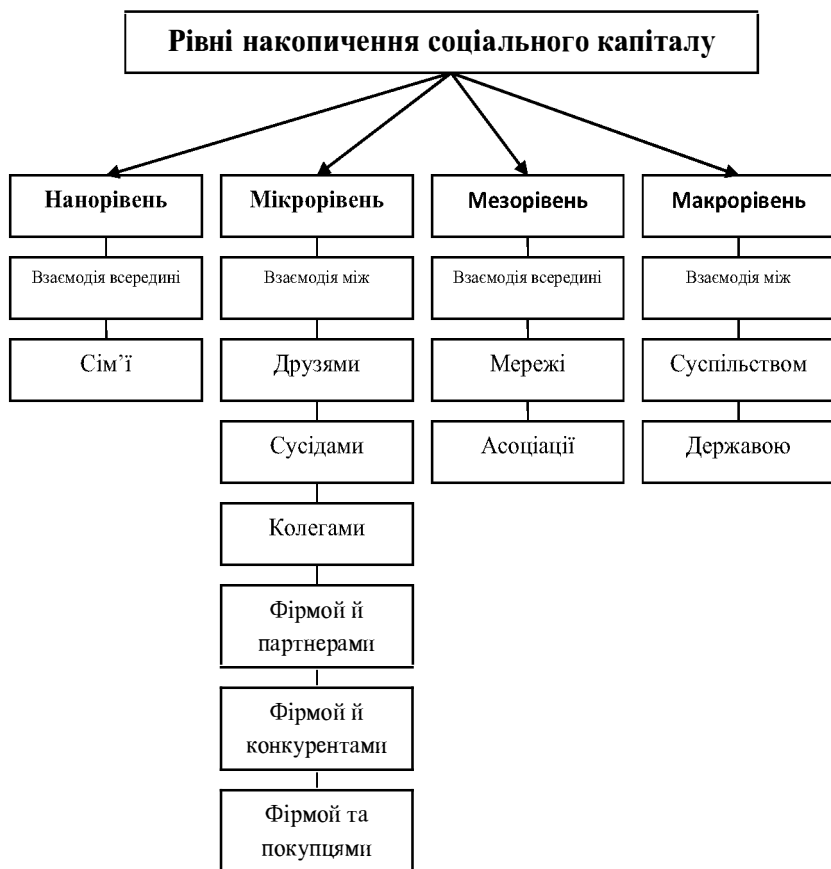
Джеймс Коулман використовував розширену трактовку соціального капіталу. Він вважав, що соціальний капітал — це потенціал взаємної довіри і взаємодопомоги, який формується цілорационально у міжособистісних відносинах: зобов'язання і очікування, інформаційні канали і соціальні норми [2].

Р. Патнем здійснював аналіз соціального капіталу на рівні соціальної групи і громадянського суспільства в цілому. Він довів, що рішення соціальних проблем суспільства прямо пов'язано з ресурсами соціального капіталу. Але використання цих ресурсів базується на вмінні вимірювати соціальний капітал на макро- і мезорівнях, а також спроможності оцінити різні види соціального капіталу.

Вважається, що соціальний капітал необхідно розглядати у розрізі його рівнів. В залежності від рівня, на якому накопичується соціальний капітал, виникають певні специфічні ефекти від його функціонування. Деякі вчені виділяють макро-, мезо- та мікрорівні існування соціального капіталу. Цікавим видається підхід дослідника соціального капіталу С. Сисоева, який виділяє чотири рівня накопичення соціального капіталу (мал. 1) [3].

Нанорівень. Першим співтовариством, у яке включається індивід є сім'я. Саме сім'я відіграє ключову роль у становленні та розвитку людини, засвоєнні нею норм, цінностей, традицій тощо. За умов побудови сім'ї на основі взаємодопомоги, взаємоповаги, турботи батьків про виховання дітей, вона дозволяє останнім накопичувати соціальний капітал.

Мікрорівень. На цьому рівні досліджуються взаємодії між друзями, сусідами, колегами по роботі, фірмою і партнерами, фірмою і конкурентами, фірмою і покупцями, фірмою і її співробітниками. Особливу роль та важливість добрих стосунків між сусідами, друзями та колегами по роботі підкреслюють результати багатьох досліджень.

Малюнок 1. Рівні накопичення соціального капіталу

Мезо- та макрорівень. Мезорівень — це рівень взаємодії різних соціальних та національних груп, мережевих об'єднань. Накопичення соціального капіталу на цьому рівні впливає на стабільність всієї соціально-економічної системи. Це ж саме стосується і накопиченню соціального капіталу на макрорівні, де взаємодіють суспільство, держава, бізнес-структури і профспілки. В умовах економіки, яка характеризується великим розмаїттям виробничих, технологічних, фінансових, інформаційних взаємозв'язків, високим ступенем концентрації і централізації капіталу, неповага до інтересів суспільства з боку бізнесу і держави може ініціювати ланцюгову реакцію руйнування всіх економічних процесів [4, с. 263].

Резюмуючи, можна підкреслити, що поняття соціального капіталу ще знаходиться на етапі становлення, існує багато підходів до його розуміння і трактовки. Доречним здається підхід до дослідження соціального капіталу в залежності від рівня його накопичення.

Список використаних джерел

1. Bourdieu, P. The forms of capital // Handbook of theory and research for sociology of Education. Ed. by J. Richardson. New York: Greenwood Press, 1986, p. 21.
2. Coleman, J. S. Social capital in the creation of human capital // American Journal of Sociology, 1988, n. 94, pp. 95- 120.
3. Сысоев, С. Проблемы выявления структуры и функций социального капитала / С. Сысоев // Научные труды ДОННТУ. Серия «Экономика». – 2007. – Вып. 31- 1. – С. 176- 181.
4. Теория капитала и экономического роста: Учеб. пособие/ Под ред. С. С. Дзарасова – М.: МГУ, 2004. – 396 с.

МИЛОСЕРДНА І. М.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри соціальних теорій, кандидат політичних наук

PR-ТЕХНОЛОГІЇ В ПОЛІТИЦІ

У сучасному світі «паблік рілейшинз» (далі PR) представляють новий різновид діяльності, який сприяє розширенню меж політичного управління та громадянського суспільства. А інформаційно-комунікаційні технології виступають як один з найбільш важливих чинників, які впливають на формування суспільства в сучасних умовах.

Наукова актуальність дослідження проблеми PR- технологій в політиці обумовлена відсутністю загального підходу щодо сутності феномену, а в практичному плані — необхідністю раціонального використання політичних PR-технологій з метою удосконалення політичного процесу України.

Можна погодитися з Т. Е. Грінберг, на думку якої PR-технології в політиці можна охарактеризувати як адресне управління громадською та корпоративною думкою в політичній сфері, орієнтоване на створення сприятливого громадського клімату діяльності політичних структур і органів влади, формування їх позитивного іміджу, зміцнення репутації. Для політичної сфери — це процес узгодження інтересів усіх акторів політичного ринку.

Перш ніж здійснювати аналіз PR- технологій в політичній сфері, слід зазначити, що поняття «політичні технології» та «PR- технології»